

**Střední škola, základní škola a mateřská škola
pro sluchově postižené, Olomouc, Kosmonautů 4**
Fakultní škola Pedagogické fakulty a Fakulty tělesné kultury
Univerzity Palackého v Olomouci

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

**Střední škola, základní škola a mateřské škola
pro sluchově postižené,
Olomouc, Kosmonautů 4**

**Školní rok
2023/2024**

Zpracovala: Mgr. Regina Valentíková, školní metodička prevence

Schválila: Mgr. Martina Michalíková, ředitelka školy

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Základní údaje o škole	4
3. Charakteristika školy	5
4. Mapování situace ve škole a analýza současného stavu z hlediska rizikového chování žáků	7
5. Informační zdroje problematiky.....	10
5.1 Informační systém školy	10
6. Preventivní program školy	11
6.1. Vytyčení rizikového chování	11
6.2 Cílové skupiny	11
6.3 Cíle prevence ve škole.....	12
6.3 Řízení a realizace preventivních aktivit	13
6.4 Metody a formy práce.....	17
6.5 Tým, jeho vzdělávání a supervize.....	17
6.6 Primární prevence v rámci výuky předmětů pro I. stupeň ZŠ	18
6.7 Primární prevence v rámci výuky předmětů pro II. stupeň ZŠ	18
6.8 Primární prevence v rámci výuky předmětů pro SŠ	19
6.9 Primární prevence v rámci školní docházky	20
6.10 Volnočasové aktivity a zájmové kroužky	20
6.11 Spolupráce s rodiči a vzájemná informovanost.....	22
6.12 Nadstavbové aktivity pro žáky a veřejnost	22
7. Legislativní podklady.....	25
8. Důležité kontakty a odkazy.....	28
9. Metodické a studijní materiály.....	33
10. Použité zkratky	34

1. Úvod

Naše škola vzdělává v mateřské, základní a střední škole žáky se sluchovým a kombinovaným postižením. Tato skupina je riziky společnosti velmi ohrožena, proto klademe velký důraz na programy týkající se primární prevence. Preventivní činnost probíhá odpovídající formou již od mateřské školy. Pedagogové citlivě vybírají vhodné programy pro předškolní děti, na které plynule navazuje preventivní program základní a střední školy. Jedná se především o pravidelné návštěvy městské policie a ostatních zástupců Integrovaného záchranného systému Olomouckého kraje, vzdělávací akce dopravního hřiště Semafor, vhodná divadelní představení atp.

Preventivní program školy (PPŠ) je součástí jednotlivých školních vzdělávacích programů školy a vychází ze školní strategie primární prevence, Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28 MŠMT, ale také z pokynů krajského metodika prevence.

Na realizaci obsahu PPŠ se podílí celý pedagogický sbor, zaměstnanci školy, rodiče žáků a spolupracující subjekty. Ve školním roce 2023/2024 škola naváže na předchozí zkušenosti a aktivity. Nadále se bude věnovat také podpoře zdravého životního stylu. Naším hlavním cílem bude i v tomto školním roce v oblasti prevence vypěstovat u žáků dovednosti napomáhající prevenci rizikového chování a schopnost rozhodnout o činech vedoucích k porušení zákona.

2. Základní údaje o škole

Název školy:	Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené, Olomouc, Kosmonautů 4
Zřizovatel školy:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1
Ředitelka školy:	Mgr. Martina Michalíková
Kontakt – škola:	774 726 362; Kosmonautů 4, 779 00 Olomouc info@sluch-ol.cz
Školní metodička prevence:	Mgr. Regina Valentíková
Kontakt:	724 924 642; regina.valentikova@sluch-ol.cz
Konzultační hodiny:	Středa 09:00 – 12:00 hod., po domluvě kdykoliv.
Výchovná poradkyně:	Mgr. Vladislava Piňosová
Kontakt:	776 123 854; vladislava.pinosova@sluch-ol.cz
Konzultační hodiny:	Úterý 13:00 – 13:45 hod. a čtvrtek 12:00 – 12:45 hod., po domluvě kdykoliv.
Sociální pracovnice:	Ivana Seifertová
Kontakt:	774 726 362; ivana.seifertova@sluch-ol.cz
Konzultační hodiny:	Denně od 6:00 – 14:30 hod., po domluvě kdykoliv.
Školní vzdělávací program:	
Mateřská škola:	ŠVP PV – <i>Budeme si spolu hrát, ty budeš můj kamarád</i>
Základní škola:	ŠVP ZV – <i>Škola – základ cesty do společnosti</i> ŠVP ZŠS – <i>ZŠ speciální</i>
Střední škola:	ŠVP SV – <i>Praktická škola dvouletá</i>
Internát,	<i>ŠVP pro internát,</i>
školní družina a školní klub:	<i>ŠVP pro školní družinu, ŠVP pro školní klub</i>

Typ školy

Počet tříd

Mateřská škola

4

Základní škola

13

Střední škola

4

3. Charakteristika školy

Škola pro sluchově postižené v Olomouci se nachází nedaleko historického centra města na tř. Kosmonautů na levém břehu řeky Moravy a je snadno dosažitelná pro všechny směry a typy dopravy. Zázemí školy i její okolí školy nabízí dobré podmínky na vycházky či rekreační činnost.

Škola na základě žádosti zákonného zástupce a doporučení školského poradenského zařízení vzdělává děti a žáky primárně se sluchovým postižením, děti a žáky s vadami řeči, s kombinovaným postižením a s poruchou autistického spektra. Součástí školy je speciálně pedagogické centrum, které doplňuje komplexní péči o postižené děti a žáky v kraji, a s nímž škola spolupracuje také na poli primární prevence.

Naše škola je fakultní školou Pedagogické fakulty a Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci a je tedy centrem pedagogické praxe studentů, odborným prostředím pro realizaci diplomových prací, kontrolním pracovištěm pro výzkum atp. Někteří z našich pedagogů na univerzitě vyučují, publikují, pořádají odborné semináře či osvětová setkání s rodiči postižených dětí a veřejností.

Při pedagogické práci je mimo jiné kladen důraz všemi pedagogy školy a jejich osobním a přátelským přístupem na rozvoj maximální samostatnosti dětí, schopnosti rozhodnout se a být nápomocen. I toto je oblast, na které se spolupodílí školní metodik prevence.

Škola a její součásti se nacházejí ve čtyřech budovách. Veškeré prostory jsou řešeny bezbariérově, objekty školy jsou propojeny uzavřenou spojovací chodbou. Nedílnou součástí školy je kvalitní sportovní zázemí, dětské hřiště, pískoviště a přírodní učebna, bylinková zahrádka, odborné učebny včetně cvičné kuchyňky, dílen a učeben s interaktivní tabulí a počítačových učeben. Pro odpočinek a relaxaci žáků slouží také relaxační místnosti, velká herna a podkrovní společenská místnost.

Internát je umístěn ve dvou budovách. Žáci jsou ubytováni ve dvoulůžkových a třílůžkových pokojích. Na každém poschodí internátu mají žáci k dispozici kompletní sociální vybavení a klubovny. K dispozici mají veškeré zázemí školy.

Jako riziková místa školy se jeví velké, rozlehlé prostory dlouhé spojovací chodby, oplocený, ale rozsáhlý školní pozemek, dvě tělocvičny, cvičná kuchyňka, prostory žákovských šaten, toalety. S tímto ohledem je řešen dohled pedagogů. Na začátku školního roku jsou všichni zaměstnanci školy seznámeni s aktualizovaným školním řádem a třídní učitelé se školním řádem seznámí své žáky. O poučení je veden zápis ve třídní knize. Pravidla školního řádu chrání žáky, pedagogy, zaměstnance a pomáhají předcházet rizikovému chování.

Školou zavedená opatření v místech zvýšeného rizika výchovných problémů: zvýšený dohled všech zaměstnanců školy, vhodná organizace školy a přestávek, přesunu a volného času žáků, sledování chování žáků během přestávek, po návratu do výuky, vzájemná informovanost pedagogů, resp. zaměstnanců školy, formální i neformální vzdělávání žáků.

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) tvoří ředitelka školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, pedagogové. Tento tým se podílí na realizaci primární prevence rizikového chování ve škole a řešení případných problémových situací ve spolupráci s psychologem, sociální pracovníci školy, zákonnými zástupci a spolupracujícími organizacemi. Subjekty vzájemně spolupracují a individuálně řeší výchovné problémy žáků.

Při škole je zřízen Nadační fond školy pro sluchově postižené v Olomouci. Získané finanční prostředky slouží ke zkvalitnění mimoškolních aktivit dětí, na výlety, školy v přírodě i na pomoc dětem ze sociálně slabších rodin. Členové Nadačního fondu školy se aktivně zapojují do školního dění vč. realizace Plánu práce školního metodika prevence.

Více na www.sluch-ol.cz.

4. Mapování situace ve škole a analýza současného stavu z hlediska rizikového chování žáků

Činnost školní metodičky prevence se ve školním roce 2022/2023 řídila Preventivním programem školy (PPŠ) a Plánem práce školního metodika prevence. Na realizaci obsahu PPŠ se podílel celý pedagogický sbor a zaměstnanci školy, rodiče žáků a spolupracující subjekty včetně ředitelky školy. Hlavním cílem bylo i nadále pěstovat u žáků dovednosti napomáhající prevenci rizikového chování a také schopnost rozhodnout o činech vedoucích k porušení zákona. Pro řešení jednotlivých problematických situací je ve škole vypracován postup – Krizový plán. O situacích, které je nutno řešit se školním metodikem prevence, jsou vedeny písemné záznamy.

Realizace preventivních programů ve školním roce 2022/2023 korespondovala s Plánem práce školního metodika prevence, který byl vypracován na začátku školního roku. Školní metodička prevence se v měsíci září zúčastnila XI. Ročníku Krajské konference primární prevence rizikového chování pro metodiky prevence, výchovné poradce a další pedagogy základních a středních škol. Zde získala cenné informace (v podobě materiálů, ale i kontaktů na zajímavé lektory) v oblasti prevence. Z této konference vznikla i spolupráce s oblastní metodičkou prevence Mgr. Kateřinou Motlovou, která pro pedagogické pracovníky naší školy uspořádala odborný seminář s názvem *Bezpečná komunikace s přesahem pro zvládnutí krizových situací*. Ve školním roce 2023/2024 plánujeme navazující seminář Mgr. Kateřiny Motlové (podnět vznikl z řad pedagogů), který bude zaměřený více na praktický nácvik komunikace v různých zátěžových situacích. Dalším externím odborníkem v oblasti sexuality, intimity a vztahů je Petr Eisner, DiS. Naši školu navštěvuje opakovaně. Z řad pedagogů je o jeho semináře velký zájem. Přednáška *Sexualita u lidí s postižením* byla určena pro naše zaměstnance a uskutečnila se v 17. února 2023. V současné době plánuje škola s Petrem Eisnerem nové termíny přednášek, s možností realizace během tohoto školního roku. Velkým přáním je znovu zrealizovat přednášku určenou pouze pro rodiče s názvem *Jak podpořit dítě s postižením v období puberty*.

S problematikou dospívání, sexuality a vztahů se setkáváme, jak na základní škole, tak i na střední škole. Společně s konzultantkou pro oblast intimity, mezilidských vztahů a sexuality (dále jen KIVS) Kristinou Nesvadbovou, DiS., která má za sebou výcvikový kurz s názvem *Konzultantka pro oblast sexuality a vztahů v sociálních a školských zařízeních* a v tomto školním roce nastoupila do *Sebezkušenostního výcviku sexuálního poradce pro specifické cílové skupiny osob s postižením* se snažíme zavádět preventivní programy nejen na SŠ, ale také na II. stupni ZŠ. V této oblasti prevence máme za sebou pilotní rok, kdy se nám společně podařilo zrealizovat několik preventivních programů pro žáky SŠ a II. stupeň ZŠ i ve spolupráci s organizací P-centrum.

V tomto školním roce se budeme snažit v této oblasti pokračovat. V říjnu 2023 ŠMP s KIVS

zrealizují pro žáky střední školy dva preventivní programy zaměřené na poznání a péči o své tělo s názvem *Jsem žena. No a co!* a *Jsem muž. No a co!* Následovat budou obdobné preventivní programy pro celou ZŠ i MŠ. Zájem o tyto programy máme potvrzen z evaluačních dotazníků a z rozhovorů s pedagogy. V těchto preventivních programech pro jejich úspěšnost chceme pokračovat i v dalších letech.

Ze závěrů *Deníku školního metodika prevence* vyplývá, že v minulém školním roce ředitelství školy řešilo:

- **MŠ:** V případě dvou dětí, *zanedbání zákonné povinné předškolní docházky*. V jednom případě škola musela vzhledem k náročnosti situace požádat o spolupráci OSPOD a organizaci Člověk v tísni. Konkrétně v Deníku ŠMP.
- **ZŠ:** V případě dvou žáků, *zanedbání povinné školní docházky*. V jednom případě (i přes veškerou snahu školy: komunikace se zákonnými zástupci, svolání výchovných komisí) postoupila škola situace k řešení Magistrátu města Olomouce, odbor školství. Rodině byl přidělen kurátor pro mládež. Spolupráce probíhala mezi školou, rodinou a Magistrátem města Olomouce. Konkrétně v Deníku ŠMP.
- V jednom případě jsme řešili nevhodné chování žáka (nerespektování autorit, vulgární chování, nevhodné chování k postiženým žákům). Řešeno svoláním výchovné komise. Na doporučení školy byl rodině přidělen kurátor pro mládež.
- **SŠ:** V jednom případě jsme řešili nevhodné chování žáka. Toto nevhodné chování bylo spojené s fyzickými útoky. Byly svolány výchovné komise a společně se zákonnými zástupci žáků jsme vytvořili opatření, která vedla v obou případech ke zlepšení situace. Bohužel i přes veškerá zavedená opatření se nepodařilo bezpečnost žáka samotného a jeho okolí škole dostupnými prostředky zajistit a žák na vlastní žádost ukončil studium v naší škole.
- V jenom případě došlo k nevhodnému používání mobilního telefonu (sledování nevhodného materiálu se sexuálním podtextem). Řešeno svoláním výchovné komise. Situace s nevhodným používáním mobilního telefonu se již neopakovala.

Zástupci školy se v uplynulém školním roce dále zabývali také agresivním a vulgárním chováním několika žáků. Některé případy nežádoucího chování vycházely z typu a závažnosti postižení daného žáka. Pracovníci školy v této souvislosti dlouhodobě spolupracují s organizacemi OSPOD, SOS dětské vesničky, Člověk v tísni, Romodrom Olomouc, s Policií ČR, FN Olomouc, školskými zřízeními a dětskými lékaři.

V rámci školy probíhají různé aktivity: sportovní soutěže, projektové dny, týdny, mezinárodní výtvarná soutěž Paleta ticha, fotografická soutěž ZÚM, vydávání časopisu *Sluchoviny* atd. Všechny tyto aktivity podporují u žáků mimořádné schopnosti, nadání, motivaci a zároveň jsou prevencí patologických jevů a rizikového chování u našich žáků. Školní metodická prevence je i proto aktivní účastnicí všech těchto aktivit, kde má další možnosti vidět děti v jiném než

školním prostředí, často v přirozeném prostředí hry. Z těchto aktivit si odnáší zásadní poznatky pro svou praxi ve škole.

Naše škola organizovala Celostátní sportovní hry sluchově postiženého žactva (CSH SPŽ), 58. ročník, které se konaly ve dnech 14. 6. – 17. 6. 2023. Žáci druhého stupně ZŠ se pod vedením zkušených pedagogů celý rok pečlivě připravovali na sportovní hry. Všichni zaměstnanci se společně podíleli na organizaci CSH SPŽ. Při zajišťování této sportovní akce došlo k propojování jednotlivých úseků školy a tím se ještě více upevnily dobré přátelské vztahy na pracovišti. Dobré mezilidské vztahy, individuální přístup k žákům a dobrá znalost rodinného prostředí žáků školy nám pomáhá předcházet většině rizikového chování. Ve škole si zakládáme především na vzájemné komunikaci a spolupráci všech zaměstnanců.

V oblasti prevence i nadále spolupracuje škola s *Policíí ČR, Městskou policií, organizacemi P-centrum, E-Bezpečí*. Naším cílem je, aby se žáci cítili ve škole dobře a spokojeně. S problémy, které je mohou sužovat se nebáli svěřit.

Snažíme se myslet i na naše zaměstnance a v letošním školním roce pro ně plánujeme: *Jógové cvičení* pod vedením lektorky Elišky Papouškové. *Tvořivý rok s Péškou* pod vedením učitelů praktických činností SŠ. Zaměstnanci budou mít možnost jedenkrát za měsíc se naučit nebo zdokonalit své dovednosti při různých kreativních technikách. *Keramické tvoření* – v nově zrekonstruované keramické dílně budou mít možnost naši zaměstnanci tvořit i točit hliněné výrobky. Tyto aktivity podporujeme v rámci prevence syndromu vyhoření a posílení vzájemných pracovních vztahů. Po čtyřech letech máme snahu opět obnovit tradici pořádání školního plesu. Ples plánujeme uskutečnit v termínu 23. 2. 2024. Tuto akci uspořádá škola ve spolupráci s Nadačním fondem školy.

Závěrem kapitoly, která mapuje situaci rizikového chování žáků ve škole je dlužno uvést, že současná situace ve škole je z hlediska rizikového chování žáků stabilizovaná.

5. Informační zdroje problematiky

Školní metodik prevence je v kontaktu s orgány, které mají v náplni práce problematiku primární prevence, sleduje tisk a je zaveden v adresáři školicích středisek. Zdroje informací jsou především:

- krajská konference primární prevence organizovaná PPP a SPC Olomouckého kraje,
- setkání s oblastními metodiky prevence v PPP a SPC organizované Olomouckým krajem,
- internetové stránky zaměřené na oblast rizikového chování a informace z médií,
- publikace zaměřené na oblast rizikového chování, časopisy *Prevence a Adiktologie*,
- poznatky a informace získané na základě vlastního šetření metodika prevence,
- poznatky a informace získané od pracovníků a žáků školy,
- informace získané od školních metodiků prevence z jiných škol v regionu,
- DVD, videokazety atd. zaměřené na oblast rizikového chování,
- dramatický seriál České televize *Ochránce* zabývající se problematikou ve školství,
- *E-Bezpečí*,
- Policie ČR a zástupci Integrovaného záchranného systému.

5.1 Informační systém školy

- nástěnky a vývěsky pro žáky, rodiče i ostatní zaměstnance školy,
- webové stránky školy,
- schránka důvěry – umístěna na dostupném, přesto diskrétním místě školy, kontrola 1x za 14 dní ŠMP,
- školní noviny *Sluchoviny*,
- aktivní spolupráce s rodiči – pravidelné třídní schůzky, neformální setkávání s rodiči na pravidelných a mimořádných školních akcích organizovaných pro děti a jejich rodiče,
- pasivní formy spolupráce s rodiči – písemná sdělení rodičům – plány učiva, sdělení rodičům prostřednictvím elektronického školního komunikačního systému, žákovské knížky, emailové komunikace, telefonní styk, distribuce informačních materiálů, webové stránky školy.

6. Preventivní program školy

6.1. Vytyčení rizikového chování

Rizikové chování je takové chování, při kterém dochází k nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. V naší škole se primární prevence rizikového chování žáků zaměřuje na předcházení zejména následujících rizikových jevů:

- ochrana zdraví svého a svého okolí, hygienické návyky,
  - šikana a projevy agrese,
  - rizikové sporty a rizikové chování v dopravě,
  - rasismus, xenofobie,
  - kriminalita, vandalismus,
  - užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky (OPL) a onemocnění HIV/AIDS,
  - sexuální rizikové chování včetně sexuálního zneužívání přes mobilní telefon či internet,
  - negativní působení sekt,
  - netolismus (virtuální drogy),
  - gambling (patologické hráčství),
- a dále na rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
- domácího násilí,
  - záškoláctví,
  - týrání a zneužívání dětí včetně komerčního sexuálního zneužívání,
  - ohrožování mravní výchovy mládeže,
  - mentální bulimie, mentální anorexie (poruchy příjmu potravy).

6.2 Cílové skupiny

- žáci 1. – 10. ročníku základní školy a žáci střední školy – praktické školy dvouleté,
- pedagogové jako jeden tým se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům,
- ostatní zaměstnanci školy,
- rodiče dětí navštěvujících školu.

Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů:

- kteří u svého dítěte pozorují některé rizikové projevy chování,
- kteří nezajišťují pravidelnou docházku svých dětí do školy,
- kteří se školou neudržují pravidelný kontakt, popř. jen na opakované vyzvání ze strany školy.

6.3 Cíle prevence ve škole

Hlavním cílem prevence ve škole je podporovat aktivity a vzdělávání žáků a pedagogů v takovém rozsahu, abychom mohli i v příštím roce sdělit, že v naší škole je situace z hlediska prevence stabilizovaná.

Cíle krátkodobé:

- zařazovat problematiku primární prevence rizikového chování do jednotlivých předmětů v rámci vyučování, vč. případné distanční výuky,
- zorganizovat besedy nebo jiné aktivity na téma prevence rizikového chování (spolupráce s organizacemi E-bezpečí, P-centrum, Policie ČR, Hasičský záchranný sbor, ČČK), besedy a jiné aktivity směřujeme na druhé školní pololetí,
- představit žákům linku *Nenech to být*,
- návštěva školního metodika prevence v jednotlivých třídách s nabídkou preventivních aktivit pro danou třídu,
- zapojovat děti a žáky do bohatých aktivit školy nabízených základní a střední školou, *Nadačním fondem školy pro sluchově postižené v Olomouci*, školní družinou a klubem i internátem školy,
- podporovat a citlivě sledovat aktivity zaměřené na vhodné využití volného času dětí i mimo školní prostředí,
- řešit bezodkladně všechny problémové situace v oblasti rizikového chování,
- zajistit proškolení pedagogů v oblasti prevence rizikového chování,
- nabídnout pedagogům možnost využití preventivních filmů „Filmy, které pomáhají,“ metodické materiály k daným filmům,
- nabídnout pedagogům témata do třídnických hodin,
- nabídnout besedy s odborníky v oblasti primární prevence rodičům žáků školy,
- v souladu se školním řádem vést žáky k uvědomělému používání mobilních telefonů,
- vést žáky k respektování školního řádu a pravidel chování běžných v podmínkách ČR,
- vydávat a distribuovat školní časopis *Sluchoviny*,
- plnit *Plán práce školního metodika prevence*,
- umístit PPŠ a Plán práce školního metodika prevence na webové stránky školy, zaslat zřizovateli.

Cíle střednědobé:

- standardizovat účast školního metodika prevence na jednotlivých TH,
- ve vytipovaných kolektivech zajišťovat práci školního metodika prevence s třídním kolektivem ve spolupráci s třídním učitelem, výchovným poradcem a psychologem školy,

- nabízet rodičům zajímavé aktivity pro ně a pro jejich děti,
- podporovat a utužovat důvěru rodičů ve školu,
- prohlubovat další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Cíle dlouhodobé:

- prevencí ve škole společně s rodiči a ostatními institucemi formovat osobnost žáka tak, aby byl s ohledem na svůj věk schopen orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a činit správná rozhodnutí,
- naučit žáky vážit si svého zdraví a zdraví ostatních, zautomatizovat si dodržování hygienických opatření,
- učit žáky umět si dobře zorganizovat svůj volný čas, trávit jej smysluplně, a tím předcházet rizikovým projevům chování,
- systematickou péčí učit žáky rozpoznávat nevhodné chování, nebát se o problémech spojených s rizikovým chováním mluvit a následně vyhledat pomoc u důvěryhodné osoby, vést žáky k zamyšlení nad otázkou: *Kdo je důvěryhodná osoba?*,
- u žáků s různým typem postižení se dlouhodobě snažit o co nejúspěšnější začlenění do společnosti, posilovat jejich sebevědomí mj. také prostřednictvím dramatickým, tanečním, hudebním vystoupení, žáky učit správně a bez afektu komunikovat, řešit problémy a překonávat překážky,
- upevňovat důvěru žáka v pedagoga, pedagog svým jednáním a chováním je vzorem pro všechny žáky školy,
- vytvářet podmínky pro kladné postoje pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy k problematice prevence rizikového chování,
- upevňovat a podporovat kontakt školy se zákonnými zástupci,
- podporovat činnost sociální pracovnice, která citlivým způsobem napomáhá zákonným zástupcům s řešením problémů souvisejících se výchovně-vzdělávací činností.

6.3 Řízení a realizace preventivních aktivit

1. Ředitelka školy

Vytváří vhodné podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:

- koordinací tvorby, kontrolou realizace, pravidelným vyhodnocováním PPS a jeho začleněním do školního vzdělávacího programu a ročních učebních plánů,
- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, především prostřednictvím metodika prevence, výchovného poradce, psychologa,

- řešením aktuálních problémů souvisejících s případným výskytem rizikového chování ve škole společně s týmem odborníků: metodik prevence, výchovný poradce, psycholog dle závažnosti řešené situace, popř. ředitelky samotné,
- jmenováním školního metodika prevence, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady a podporou jeho průběžného vzdělávání,
- vytvářením podmínek pro systematickou činnost školního metodika prevence,
- podporou týmové spolupráce školního metodika prevence, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pedagogických i nepedagogických pracovníků školy,
- zajištěním spolupráce školního metodika prevence s metodikem prevence Pedagogicko-psychologické poradny a s krajským školským koordinátorem prevence,
- podporou aktivit zaměřených na využívání volného času žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem ve spolupráci se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty,
- vytvářením podmínek pro dobré pracovní zázemí pedagogů, podporou jejich zájmu o problematiku,
- nastavením a udržováním funkčního vnitřního komunikačního systému školy.

2. Školní metodik prevence

Školní metodička prevence je absolventka studia zaměřeného na výkon specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování. V oblasti prevence spolupracuje s oblastními metodičkami rizikového chování PPP a SPC OK Mgr. Kateřinou Motlovou a PhDr. Věrou Neusar. Ve škole se zaměřuje na následující oblasti:

Metodická a koordinační činnost, jejímž výstupem je:

- tvorba a kontrola realizace PPŠ,
- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování včetně vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.,
- aktivní účast na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů,
- zajištění spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v PPP a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování,
- v případě akutního výskytu rizikového chování jeho řešení, koordinace odborných pracovišť a profesí, zajištění informovanosti a spolupráce s rodiči, zajištění záznamu,

- vedení písemných záznamů (Deník školního metodika prevence) umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti, pracovního postupu, navržených a realizovaných opatření školním metodikem prevence,
- zajištění metodických postupů řešení oblastí krizových situací na jednotlivých úrovních a opakované seznamování s nimi zaměstnanců školy.

Informační činnost spočívá:

- v zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy,
- prezentaci výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností,
- zajištění aktuální databáze a zajištění její dostupnosti všem zaměstnancům školy a rodičům spolupracujících subjektů pro oblast prevence rizikového chování (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci),
- zajišťování aktuálních informací z oblasti problematiky rizikového chování, na webových stránkách školy,
- informování ředitelství školy o výstupech jednotlivých aktivit a postupech při řešení problémových situací,
- informování školské rady.

Preventivní činnost spočívá ve:

- vyhledávání a orientačním šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování, poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli, zákonnými zástupci, ředitelkou a ostatními zaměstnanci školy),
- spolupráci s třídními učiteli a kmenovými vychovateli při zachytávání varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků,
- tvorba a realizace preventivních programů různého zaměření dle aktuální zakázky,
- spolupráce s KIVS Kristinou Nesvadbovou DiS. na preventivních programech, návštěvy tříd
- spolupráce s rodiči,
- sledování situace v místě školy a zachycování externích varovných signálů.

Poradenská činnost spočívá:

- ve vedení pedagogů, zaměstnanců školy, rodičů a žáků školy při řešení metodické, koordinační či preventivní činnosti, ale především při řešení jednotlivých rizikových či krizových situací.

Konzultační hodiny:

Středa 09:00 – 12:00 hod. po domluvě kdykoliv.

Kontakt:

Mgr. Regina Valentíková tel: 724 924 642; e-mail: regina.valentikova@sluch-ol.cz

3. Třídní učitel, skupinový vychovatel

Třídní učitel a skupinový vychovatel jsou ve vzájemném těsném kontaktu.

V oblasti primární prevence:

- spolupracuje se školním metodikem prevence na zachytávání varovných signálů, podílí se na realizaci PPŠ a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě a výchovné skupině,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel kolektivu, která jsou v souladu se školním, resp. výchovným řádem a dbá na jejich důsledné dodržování, jedná se především o vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě či skupině, potažmo v celé škole,
- podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy (skupiny), zajišťuje třídnické (skupinové) hodiny (setkání),
- komunikuje s ostatními členy pedagogického sboru o svých žácích a jejich chování, čímž ve velké míře předchází rizikovým projevům chování žáků,
- komunikuje a spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte,
- zajímá se o volný čas žáků,
- citlivě získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy (skupiny) a o jejich rodinném zázemí.

4. Pedagogové školy

Pedagogové školy v oblasti primární prevence:

- vzdělávají žáky podle ŠVP školy,
- podporují u žáků zdravé sebevědomí a kladou důraz na efektivní trávení volného času tím, že sami organizují zájmové kroužky a úspěšně k jejich pravidelným návštěvám žáky motivují,
- podporují kamarádství, pomoc druhému, učí chápat nezbytnost relaxace, učí relaxovat,
- rozvíjí žáky v sociální oblasti,
- svým jednáním a chováním jsou vzorem pro své žáky.

5. Nadační fond školy pro sluchově postižené v Olomouci

Nadační fond vyvíjí značné úsilí, aby měl možnost podporovat aktivity školy. Ve spolupráci se školou zajišťuje program, který je v souladu se záměry školy, její vzdělávací politikou a Preventivním programem školy. Finančně se podílí na realizaci Plánu práce školního metodika prevence.

6.4 Metody a formy práce

Metody a formy práce, které se škole osvědčily v oblasti primární prevence:

- výklad (informace),
- individuální přístup k žákům,
- samostatné práce dle schopností žáků (výtvarné, slohové, organizační, pohybové),
- projektové vyučování,
- přednášky a besedy,
- předmět hudebně dramatická výchova, dramatický kroužek a odpolední činnosti ve školských zařízeních zaměřené na dramatickou výchovu, sociální hry (dramatizace různých životních rolí, obhajoba názoru, využití skupinové práce žáků na téma podpory dobrých vztahů ve třídě...),
- práce s materiály z oblasti primární prevence,
- třídní schůzky vedené společně s dětmi.

6.5 Tým, jeho vzdělávání a supervize

Tým pro primární prevenci ve škole tvoří ředitelství školy, školní metodička prevence, výchovná poradkyně, psycholog, sociální pracovníce a speciálně pedagogické centrum. Do širšího týmu patří třídní učitelé, celý kolektiv pedagogů vč. vychovatelů a nepedagogických pracovníků školy. Všichni zaměstnanci školy jsou podle svého zaměření nepostradatelní nejen v oblasti prevence, příkladu chování, ale také při řešení konkrétních výchovných problémů.

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností souvisejících s prevencí rizikového chování spočívá v samostudiu všech pedagogů školy, a především školního metodika prevence. Ten je pedagogům podílejících se na realizaci PPŠ metodickým pomocníkem, vyhledává nové informace a podněty, ale i případné nebezpečí dětí a žáků.

Supervizi nad PPŠ školy zajišťuje oblastní metodik prevence, který také odborně vede školního metodika prevence.

Pro řešení problematických situací je ve škole vypracován postup – Krizový plán (viz příloha), se kterým jsou zaměstnanci opakovaně seznamováni a zkušebně prakticky konfrontováni, je elektronicky dostupný každému zaměstnanci školy a umístěn ve sborovnách ZŠ a SŠ. O situacích, které je nutno řešit školním metodikem prevence, jsou vedeny záznamy.

6.6 Primární prevence v rámci výuky předmětů pro I. stupeň ZŠ

Primární prevenci na prvním stupni zajišťuje třídní učitel, u dětí ubytovaných na internátě spolupracuje se skupinovým vychovatelem. Prevence rizikového chování je součástí ŠVP a ročních učebních plánů pedagogů. Témata primární prevence prolínají veškerou výchovně-vzdělávací činností, především se objevují v předmětech:

- český jazyk,
- prvouka,
- přírodověda,
- vlastivěda,
- hudebně dramatická výchova,
- tělesná výchova.

Na konci prvního stupně by žáci měli:

- umět definovat rodinu jako zázemí a útočiště,
- umět správně komunikovat s dětmi a dospělými,
- mít základní zdravotní návyky,
- mít základní sociální dovednosti,
- umět se chránit před cizími lidmi,
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas,
- umět rozpoznat léky od návykových látek,
- mít informace o škodlivosti alkoholu, tabáku a dalších návykových látek,
- znát následky užívání návykových látek,
- chápat telefon jako prostředník kontaktu s rodinou a přáteli v odpovídajících situacích a nevnímat ho jako zdroj náplně volného času,
- vyhodnotit situaci a umět odmítnout.

6.7 Primární prevence v rámci výuky předmětů pro II. stupeň ZŠ

Primární prevenci na druhém stupni zajišťuje třídní učitel, vyučující pedagogové a vychovatelé na internátu. Prevence rizikového chování je součástí ŠVP a ročních plánů pedagogů pro jednotlivé předměty, ročníky a skupiny.

Témata primární prevence prolínají veškerou výchovně-vzdělávací činností, především se objevují v předmětech:

- český jazyk,
- občanská výchova,
- přírodopis,
- dějepis,
- hudebně dramatická výchova,
- výtvarná výchova,
- tělesná výchova,
- chemie.

Na konci druhého stupně by žáci měli:

- umět pojmenovat základní návykové látky,
- znát účinky návykových látek na lidský organismus,
- orientovat se v problematice závislosti na alkoholu, na tabáku, na psychoaktivních látkách, na moderních technologiích,
- znát základní právní normy,
- vědět, kde vyhledat odbornou pomoc,
- správně se rozhodnout, umět odmítnout,
- znát zdravé životní postoje,
- být orientováni v problematice sexuální výchovy (rizika nechráněného pohlavního styku, pohlavně přenosné choroby atd.),
- definovat různé formy násilí a vědět, jak se proti nim bránit,
- mít základní sociální dovednosti,
- znát problematiku dopravní výchovy,
- nabyté znalosti a dovednosti samostatně správně užívat v běžném životě.

Program primární prevence na všech pedagogických úsecích školy sleduje především vzájemné vztahy ve skupině. Z *Deníku metodika prevence* z minulého školního 2022/2023 vyplývá, že prevence na ZŠ je třeba nadále zaměřit především na: podporu dobrých vztahů ve třídě, respektování autorit, podporu sebevědomí a individuality žáků, problematiku zneužívání mobilních technologií, vnímání vlastní sexuality, spolupráci mezi zákonnými zástupci a školy.

6.8 Primární prevence v rámci výuky předmětů pro SŠ

Primární prevenci na střední škole zajišťují třídní učitel, vyučující pedagogové a vychovatelé na internátu. Prevence rizikového chování je součástí ŠVP a ročních plánů pedagogů pro jednotlivé předměty, ročníky a skupiny. Témata primární prevence prolínají veškerou výchovně-vzdělávací činností, především se objevují v předmětech:

• český jazyk,	• rodinná výchova,
• informační a komunikační technologie,	• základy přírodních věd,
• základy společenských věd,	• hudebně dramatická výchova,
• výchova ke zdraví,	• tělesná výchova.

Program primární prevence na všech pedagogických úsecích školy sleduje především vzájemné vztahy ve skupině. Z *Deníku metodika prevence* z minulého školního 2022/2023 vyplývá, že prevence ve SŠ je třeba nadále zaměřit především na dospívání a problémy mladistvých spojené se sexualitou, oblast zneužívání mobilních technologií, respektování autorit

a na finanční gramotnost (někteří žáci si nedokáží představit hodnotu peněz a neumí s nimi zacházet).

V rámci primární prevence budou pro žáky jednotlivých stupňů škol i nadále realizovány besedy podle Ročního plánu školního metodika prevence. K jednotlivým tématům se budou žáci se svými pedagogy vracet v třídnických hodinách a při výuce v souladu se ŠVP školy a v rámci výchovných aktivit na internátě.

Pro plnohodnotné plnění primární prevence je velmi důležité mít na všech úrovních dobře zmapované školní, třídní a výchovné prostředí, kde žáci tráví většinu času. Nezbytná je také dobrá komunikace mezi zaměstnanci školy a se zákonnými zástupci žáků.

Veškeré aspekty preventivního působení jsou mezipředmětově koordinovány. Prevence se děje také spontánně, neplánovaně, při každé vhodné situaci, do které se s dítětem zaměstnanec školy dostane.

Okolnosti primární prevence jsou řešeny také v rámci projektového vyučování.

6.9 Primární prevence v rámci školní docházky

Primární prevence v naší škole prolíná celou školní docházkou počínaje mateřskou školou. Pedagogové navzájem spolupracují a odpovídajícími formou zařazují na jednotlivých typech školy a školských zařízeních danou problematiku. Není výjimkou, že se projektu účastní vedle sebe děti všech věkových kategorií, které škola vzdělává. Uvedená témata jsou základní, dále rozvíjena podle potřeby a možností dětí a žáků.

Podrobné postupy řešení krizových situací a postihy jsou součástí školního řádu.

- dopravní výchova,
- zdravá výživa,
- prevence kouření a alkoholu,
- klima třídy,
- bezpečně v kyberprostoru,
- školní projektové dny,
- školní řád,
- návštěva programu P-centra Olomouc,
- zdravotně preventivní pobyt,
- školy v přírodě,
- beseda s Policií ČR – trestní odpovědnost, trestní činnost.

6.10 Volnočasové aktivity a zájmové kroužky

Škola podporuje zájmovou mimoškolní činnost, organizuje pestrou škálu zájmových aktivit. Jedná se o:

- pohybový kroužek – sportovně pohybová všestrannost (chlapci a dívky 1. – 5. ročníku),
- pohybový kroužek – fotbal (chlapci 6. – 10. ročníku),
- pohybový kroužek – basketbal (dívky 6. – 10. ročníku),
- sportovní kroužek pro žáky SŠ,

- taneční kroužek,
- *Dopraváček* aneb dopravní bezpečnost a zdravotní hra, kroužek,
- kreativní kroužek (žáci 1. – 3. ročníku),
- školu v přírodě, lyžařský kurz,
- účast na sportovních turnajích, sportovních hrách,
- účast a přípravu na vědomostních, výtvarných a kulturních soutěžích a zajištění setkávání dětí se shodným postižením, ale také s intaktní společností,
- návštěvy divadel, výstav, muzeí, kulturních a společenských akcí.

Na prevenci rizikového chování se velkou měrou podílí vychovatelé školní družiny, školního klubu a internátu. Po skončení vyučování se žákům věnují od pondělí do pátku. Nabízí pestré zájmové činnosti:

- sportovní (basketbal, kopaná, florbal, atletika, plavání, cyklistika, lyžování, koloběžky, kola),
- výtvarné (keramika, kreativní činnosti),
- taneční (různé druhy tanců, hry s hudbou, relaxace),
- relaxační (autogenní trénink, svalová relaxace, masážní cvičení, uvolňovací cviky),
- domácí práce (pečení, vaření, studená kuchyně, ruční a domácí práce),
- čtenářská gramotnost a aktivity na její rozvoj,
- hraní deskových a společenských her,
- dopravní výchova,
- *Jsem laskavec, rozdávěj radost druhým*: učíme se pomáhat druhým s pomocí platformy Jsem laskavec,
- pěstitelské práce, péče o květiny.

Nadační fond školy pro sluchově postižené v Olomouci společně s pedagogy pomáhá také organizovat volnočasové aktivity, do kterých zapojujeme žáky školy, rodiče a zaměstnance školy. Dále finančně podporuje žáky školy v různých aktivitách spojených s výchovně-vzdělávací činností, čímž se nemalou měrou také podílí na prevenci rizikového chování.

Neformálně, ale plánovaně, pravidelně a profesionálně se primární prevence účastní také mateřská škola, jednak v rámci vlastní výchovně-vzdělávací činnosti, ale také v rámci celoškolské činnosti, na které se podílejí všichni zaměstnanci a všechny úseky školy.

Volnočasové aktivity v našem regionu

Rodičům našich žáků nabízí škola různé kroužky v okolí naší školy či bydliště žáka. Z velkého spektra vybíráme:

- **Dům dětí a mládeže Olomouc** – velký výběr zájmových kroužků,
- **Sdružení Spolu** – pomáhá lidem s mentálním, případně s kombinovaným postižením,

poskytujeme sociální služby Osobní asistence a Sociální rehabilitace, Odlehčovací služby, Sociálně aktivizační služby, a také pořádáme pobytové akce a volnočasové aktivity, pečujícím osobám nebo veřejnosti nabízíme vzdělávací akce, benefice a festivaly,

- **Sdružení D** – nabízí interaktivní prožitkové programy pro děti předškolního, školního věku a studenty středních škol, tyto programy jsou zaměřeny na oblast prevence rizikového chování, tak i na oblast sociálně osobnostního rozvoje a na rozvoj čtenářské gramotnosti,
- **T. J. Sokol** – nejstarší česká tělocvičná organizace,
- **Atletický klub Olomouc** – oddíl ZP,
- **Duha tuláci Olomouc** – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi.

6.11 Spolupráce s rodiči a vzájemná informovanost

Problémy spojené s rizikovým chováním je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Pro zajištění efektivnosti programu je důležitá informovanost rodičů žáků.

Rodiče jsou o činnosti školy, ale také činnosti metodika prevence, informování při osobních jednáních se zaměstnanci školy, na pravidelných třídních schůzkách, na webových stránkách školy, prostřednictvím informační vývěsky u vstupu do školy, prostřednictvím členů školské rady. Rodiče dítěte, kteří aktuálně řeší problém, škola zve a vede s nimi individuální rozhovory, je nápomocna rodině metodicky. Snaží se situaci vyřešit, najít společnou cestu a nastavit pravidla, aby se problematická situace neopakovala. Rodiče mohou využívat konzultací se školním metodikem prevence, výchovným poradcem, služeb speciálně pedagogického centra, sociální pracovnice, psychologa, v neposlední řadě také ředitelky školy.

6.12 Nadstavbové aktivity pro žáky a veřejnost

- **Schránka důvěry** – pomáhá žákům se anonymně svěřit se svými problémy – a tím požádat o pomoc. Dotazy a problémy jsou určeny především pro školního metodika prevence, který rozhodne, jaký zvolí postup a koho z týmu bude informovat. Vždy však důsledně diskrétně. Kontrola schránky důvěry probíhá 1x 14 dní školní metodičkou prevence.
- **Den otevřených dveří** – slouží k prezentaci školy a dává zároveň možnost seznámit rodiče s koncepcí a chodem školy. Žáci se mohou pochlubit svými výtvarnými a literárními výtvary, úspěchy v podobě diplomů a pohárů. Učí se zase jinou formou prezentovat svou práci. Den otevřených dveří pomáhá představit rodičům a veřejnosti školní klima, které vnímáme i prostřednictvím zpětné vazby jako velmi dobré.
- **Besedy, semináře a další vzdělávací akce** – metodik prevence ve spolupráci s ředitelstvím školy a třídními učiteli organizuje besedy, semináře, návštěvy poradenských center a přednášky z různých oblastí rizikového chování.
- **Konference, přednášky, semináře** – škola je školou fakultní. Žáci se díky tomuto faktu

účastní seminářů, konferencí, přednášek jednak v roli organizátorů, demonstrátorů, ale také „přednášejících“. I tyto zkušenosti, nabyté ve zcela jiném prostředí, než je škola a rodina, mají pozitivní dopad na chování a vystupování dětí, na jejich hodnoty a sebevědomí, na začlenění do většinové společnosti.

- **Celoškolní akce a společný život ve škole** – provoz a organizace školy vede starší děti k pomoci a péči o děti mladší. Tato přirozená skutečnost je oboustranně přínosná. Škola také organizuje mnoho společných aktivit, kam jsou zváni zaměstnanci z okolních organizací, škol, významní občané atp. I tady mají děti možnost si vzájemně býti nápomocny, ale také se učí jednat a vystupovat v různých životních situacích. Akce jsou součástí celoškolního plánu a přenáší se do plánu školního metodika prevence.

6.13 Rozpočet preventivního programu školy

Rozpočet související s prevencí ve škole zahrnuje potřebu finančních prostředků na jednotlivé akce, vybavení kroužků, obrazový materiál, filmový materiál, materiál na dotazníky, diplomy atp. Vzhledem k tomu, že aktivity vycházející z PPŠ jsou v souladu se ŠVP, finanční potřeby zajišťuje škola. Některé akce vyžadují finanční spoluúčast žáků, respektive jejich rodičů. Nermalou měrou se na financování preventivních programů podílí Nadační fond školy pro sluchově postižené v Olomouci.

6.14 Evaluace preventivního programu školy

Preventivní program školy je hodnocen na několika úrovních.

Jednou z nich je **pedagogická rada**. Školní metodička prevence představí PPŠ, projedná jeho obsah a doplní návrhy kolegů. Pravidelně prezentuje plnění plánu školního metodika prevence, sdělí závěry, odůvodní změny. Každý aktuální případ včetně toho pozitivního, který řeší v průběhu daného čtvrtletí, je také součástí diskuse a zápisu pedagogické rady.

Hodnocení PPŠ probíhá **kvantitativně** (počet realizovaných akcí, počet zapojených žáků, úseků školy, rodičů, veřejnosti apod.) i **kvalitativně** (každá akce, případ a situace je zhodnocena, jsou vyvozeny závěry).

Evaluace probíhá také prostřednictvím **vyhodnocování chování žáků** v jednotlivých vyučovacích hodinách, na školních výletech a pobytových akcích. Závěry slouží k vypracování kvalitativní analýzy.

Při hodnocení efektivity prevence se dle potřeby využívají **slohové práce**, volí se odpovídající témata **rozhovorů**, slohových prací, **výtvořů a jiných samostatných prací žáků**. Důležitým vodítkem k hodnocení situace a upravení plánu jsou také **dotazy dětí předané prostřednictvím schránky důvěry**.

Pro evaluaci programu je nezbytné získávat **informace také od rodičů**, popř. široké veřejnosti o chování žáků mimo školu.

Školní metodik prevence každoročně na závěr školního roku připraví prostřednictvím evaluačních zjištění závěrečnou zprávu, která mapuje plnění ročního Plánu školního metodika prevence, hodnotí naplnění PPŠ, shrnuje pozitivní dopad působení školní primární prevence a přehled řešených situací. Se závěrečnou zprávou seznámí pedagogickou radu, která informace zanese do své zprávy. Na základě závěrů připraví plán na další školní rok. V současné době může škola konstatovat, že situace v organizaci je z hlediska rizikového chování stabilizovaná.

7. Legislativní podklady

Legislativní rámec pro oblast školské prevence rizikového chování, aktualizace k 1. 9. 2022. Kromě výše uvedených dokumentů a doporučení nabízí:

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021-1,
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027,
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016-2021,
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji 2019-2022,
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2019-2022.

ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon),
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, nabývá účinnosti dnem 1. října 2020, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 6, 81 a 83, které nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení. Ustanovení části první čl. I bodu 12 pozbývá platnosti dnem 30. září 2025,
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona,
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách,
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů,
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový Zákon“,
- Zákon č. 422/2003 Sb. o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.),
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy),
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže.

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování

poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,

- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků.

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT-21149/2016),
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:

1. návykové látky,	12. netolismus,
2. rizikové chování v dopravě,	13. sebepoškozování,
3. poruchy příjmu potravy,	14. nová náboženská hnutí,
4. alkohol,	15. rizikové sexuální chování,
5. syndrom CAN,	16. příslušnost k subkulturám,
6. školní šikanování,	17. vandalismus,
7. kyberšikana,	18. záškoláctví,
8. homofonie,	19. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus,
9. krádeže,	20. domácí násilí,
10. tabák,	21. hazardní hraní,
11. krizové situace spojené s násilím,	22. dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS,

- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: 14423/99-22),
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013),
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10194/2002–14),

[související normy](#): *Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní*

ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny – platné znění od 1. 1. 2015 – více o ohlašovací povinnosti školy),

- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č.j.: 25884/2003-24),
[související norma](#): *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1. 6. 2015,*
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j.: 37 014/2005-25).

8. Důležité kontakty a odkazy

MŠMT ČR, Primární prevence

Pracoviště MŠMT, Karmelitská 5, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

- 211 - Oddělení předškolního, zájmového, speciálního a základního uměleckého vzdělávání
Mgr. Ivana Blažková – zřizovatel školy
- Mgr. Jana Havlíková (PPRCH u dětí a mládeže, dotační program v oblasti primární prevence)
jana.havlikova@msmt.cz; tel.: 234 812 193
- Ing. Vladimíra Mikešová (PPRCH u dětí a mládeže, dotační program v oblasti primární prevence)
vladimira.mikesova@msmt.cz; tel.: 234 812 104

Krajský školský koordinátor prevence OK

Odbor školství a mládeže, oddělení vzdělávacích programů a dotací, Jeremenkova 40b, RCO, 779 00 Olomouc

- PhDr. Ladislav Spurný (primární prevence ve školství) l.spurny@olkraj.cz; tel.: 585 508 545

Oblastní metodička prevence rizikového chování PPP a SPC OK

U Sportovní haly 1a, 772 00 Olomouc

- Mgr. Kateřina Motlová
motlova@ppp-olomouc.cz; tel.: 582 800 068
- PhDr. Věra Neusar
neusar@ppp-olomouc.cz; tel.: 582 800 066

Statutární město Olomouc – odbor sociálních věcí

Odbor sociálních věcí, Šturmová 1, 779 00 Olomouc

- Mgr. Jiří Krivánek (vedoucí oddělení sociální prevence) jiri.krivanek@olomouc.eu;
tel.: 585 562 124, 605 227 484
- Mgr. et Mgr. Andrea Kafková (vedoucí oddělení péče o rodinu) andrea.kafkova@olomouc.eu;
tel.: 585 562 219, 724 248 798

Policie ČR – Územní odbor Olomouc:

Oddělení tisku a prevence, Žižkovo nám. 4, 779 00 Olomouc

- por. Bc. Petra Vaňharová
petra.vanharova@pcr.cz; tel.: 974 766 207, 725 277 979

Městská policie Olomouc

- Vladimíra Marková (strážník pověřený řízením preventivní informační skupiny)
prijem.podani@mp-olomouc.cz; tel.: 585 209 504

Probační a mediační služba Olomouc

Mozartova 110/4, 779 00 Olomouc

- Mgr. Taťána Mrázková (vedoucí střediska) tmrazkova@pms.justice.cz; tel.: 773 783 681

Kliničtí psychologové pro děti a mládež

- PhDr. Mgr. Martin Slabý, Ph.D. slaby@centrum.cz; tel.: 608 955 943

- PhDr. Jiří Smejkal

smejkal-kp@seznam.cz; tel.: 585 438 107, 607 087 274

- PhDr. Anita Petruš anitapetru@seznam.cz; tel.: 585 222 068
- Mgr. Monika Halířová halirovamonika@seznam.cz; tel.: 739 995 385

Psychologická ordinace Dakord

Horní lán 10a, 779 00 Olomouc

- www.dakord.cz; tel.: 737 210 714; 604 176 521

Psychologická ambulance HELP

Vídeňská 10, 779 00 Olomouc

- www.psychologiehelp.cz

FN Olomouc – oddělení klinické psychologie

psychologie@fnol.cz; tel.: 588 444 447

- PDr. Naděžda Dařílková tel.: 588 444 447
- Mgr. Jana Kolářová tel.: 588 442 396
- Mgr. Vendula Vojáková tel.: 588 444 627
- Mgr. Karolína Hniličková tel.: 588 442 397

Pedopsychoiatri

- FN Olomouc – Klinika psychiatrie psychiatrie@fnol.cz; tel.: 588 443 519

- MUDr. Martina Hunková Wellnerova 1215/3, 779 00 Olomouc

mar.brych@centrum.cz; tel.: 777 488 603

- MUDr. Jana Lindnerová

Žilinská 26a, 779 00 Olomouc

lindnerovajana@seznam.cz; tel.: 585 412 645

- MUDr. Libuše Stárková

Vídeňská 10, 779 00 Olomouc

l.starkova@seznam.cz; tel.: 585 229 036

- MUDr. Helena Urbánková Horní lán 10A, 779 00 Olomouc
urban.hel@seznam.cz; tel.: 585 221 337

Psychiatrická léčebna Šternberk – pedopsychiatrie

Olomoucká 1848/173, 785 01 Šternberk

- MUDr. Eva Rozsivalová (primářka) rozsivalova@plstbk.cz; tel.: 727 919 478
- MUDr. Dana Kylarová, Ph.D. kylarova@plstbk.cz; tel.: 727 919 474

Středisko sociální prevence Olomouc

Na Vozovce 26, 779 00 Olomouc

- www.ssp-ol.cz; ssp@ssp-ol.cz; tel.: 585 427 141

Intervenční centrum

- Mgr. Petra Klementová (vedoucí a sociální pracovnice)
intervencnicentrum@ssp-ol.cz; tel.: 588 507 513; 774 406 453

Dětský diagnostický ústav a středisko výchovné péče Olomouc – Svatý Kopeček

Ústavní 9, 772 00 Olomouc – Svatý Kopeček

- PhDr. Zdeněk Pochyla (ředitel zařízení) reditel@dduolomouc.cz
www.dduolomouc.cz; tel.: 585 385 106; 775 232 107

Poradna pro ženy a dívky

Wurmova 577/7, 779 00 Olomouc

- olomouc@poradnaprozeny.eu; tel.: 603 460 621, 731 749 783

P-Centrum

Lafayettova 47/9, 779 00, Olomouc

- www.p-centrum.cz

RC U Mloka

- rcumloka@p-centrum.cz; tel.: 739 201 206

Centrum primární prevence:

- **Mgr. Aneta Viktorová (vedoucí centra), koordinátorka programů pro naši školu**
prevence@p-centrum.cz; tel.: 585 221 983, 739 068 417
aneta.viktorova@p-centrum.cz; tel.: 585 221 983, 739 068 417

Sdružení D

17. listopadu 1126/43, 779 00, Olomouc

- www.sdruzenid.cz; info@sdruzenid.cz; programy@sdruzenid.cz; tel.: 733 104 076

- Mgr. et MgA. Magdaléna Strejčková (vedoucí preventivních programů) strejckova@sdruzeniid.cz; tel.: 724 738 031

E-Bezpečí – Online poradna pro oblast rizikového chování na internetu Pdf Žižkovo nám. 5, 77140 Olomouc

- www.e-bezpeci.cz; info@e-bezpeci.cz
- Mgr. Klára Hrubá (vzdělávání) vzdelavani@e-bezpeci.cz; tel.: 776 322 357

ŠPAS (Škola porozumění a sdílení)

- spolek.spas@gmail.com; tel.: 585 633 505

Bílý kruh bezpečí: 116 006

Palachovo nám. 1, 779 00 Olomouc

- www.bkb.cz
- Mgr. Petra Klevetová (vedoucí) bkb.olomouc@bkb.cz; tel.: 732 700 533

Charita Olomouc

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, Wurmova 588/5, 779 00 Olomouc

- Bc. Petra Pavlíčková, Dis. (vedoucí centra) petra.pavlickova@olomouc.charita.cz; tel.: 731 626 178

Společnost Podané ruce o.p.s.

Sokolská 551/48, 779 00 Olomouc

- www.podaneruce.cz; infolinka@podaneruce.cz Terénní programy pro děti a mládež v Olomouci:
- Bc. Andrea Petrášová (vedoucí služby) petrasova@podaneruce.cz; tel.: 775 868 569

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Olomouci:

- nzdm.ol@podaneruce.cz; tel.: 775 868 569

Linka pro rodinu a školu/ zdarma a nonstop

- 116000@cestazkrize.net; tel.: 116 000
- <http://linkaztracenedite.cz/> - anonymní chat každý den 15:00 – 18:00
- Mgr. Lucie Hermánková (vedoucí Linky pro rodinu a školu 116 000) lucie.hermankova@cestazkrize.net; tel.: 608 216 723
- Mgr. Jarmila Kubánková (metodička Linky pro rodinu a školu 116 000) jarmila.kubankova@cestazkrize.net

Linka bezpečí – zdarma, nonstop

- www.linkabezpeci.cz; tel.: 116 111

Krajská hygienická stanice OK se sídlem v Olomouci:

Wolkerova 6, 779 11 Olomouc

- www.khsolc.cz; podatelna@khsolc.cz; tel.: 585 719 111
- Mgr. Dana Strnisková, Ph. D.
dana.strniskova@khsolc.cz; tel.: 585 719 258, 725 986 150

Katalogy sociálních služeb – Komunitního plánování sociálních služeb

Elektronický katalog poskytovatelů sociálních služeb v rámci města Olomouce.

<http://kpss.olomouc.eu/katalog/skupina/deti-mladez-rodina/>

Internetové linky bezpečí

- <https://www.linkabezpeci.cz>
- pomoc@linkabezpeci.cz
- info@nntb.cz

Odkazy

- O drogách – portál primární prevence www.odrogach.cz ; www.prevcentrum.cz
- Portál o ilegálních a legálních drogách www.drogy-info.cz
- DIS – drogový informační server www.drogy.net
- A.N.O. – Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí www.asociace.org
- Sekce Prevence sociálně patologických jevů na stránkách MŠMT
www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj
- Centrum adiktologie www.adiktologie.cz
- Žák a sociálně patologické jevy v kontextu střední školy
www.sos-ub.cz/prevence/index.php
- Ministerstvo vnitra – Policie ČR – prevence <https://www.mvcr.cz/>
- Všeobecná, selektivní a indikovaná primární prevence rizikového chování pro děti a rodiče
www.spolek-psychologickych-sluzeb.cz

9. Metodické a studijní materiály

Metodické a studijní materiály jsou uloženy v pracovní metodice prevence Mgr. Reginy Valentíkové, která se nachází ve 3. patře SŠ/internát. Další metodické a výukové materiály zaměřené na prevenci jsou uloženy na školním Google disku v sekci Pedagog/Methodik prevence/Prevence – materiály.

- Časopisy Prevence,
- Vanda a Eda v Onlajn světě, Národní ústav pro kybernetickou a informační bezpečnost,
- M. Dubec, Třídnické hodiny,
- I.D.Yalom/ M. Leszcz, Teorie a praxe skupinové psychoterapie,
- P. Kopřiva, J. Nováčková, D. Nevolová, T. Kopřivová, Respektovat a být respektován,
- V. Pokorná, Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení,
- V. Pokorná, Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení,
- V. Hort, M. Hrdlička, J. Kocourková, E. Malá a kol, Dětská a adolescentní psychiatrie,
- L. Bittmannová, Julius Bittman, Podpora začlenění žáka s autismem do třídního kolektivu,
- K. Ciklová, Rizikové chování ve škole s vazbou na legislativní úpravu,
- R. Portmannová, Hry pro tvořivé myšlení,
- R.Weber, Páry v psychoterapii,
- E-bezpečí, Pravidla bezpečného používání internetu pro rodiče,
- K. Kopecký, V. Krejčí, Rizika virtuální komunikace,
- Podané ruce pro olomoucký kraj, informační materiál,
- Nadace naše dítě 2002, Dětská práva,
- Rukověť výchovného poradce a školního metodika prevence,
- E-bezpečí, preventivní materiály,
- Preventivní filmy: „Filmy, které pomáhají Jakub, Sami, Mezi stěnami, Mezi nimi, Na hraně,
- Dítě v ohrožení, DVD,
- Jít či nejít, DVD, E – bezpečí,
- Seznam se bezpečně, DVD,
- I. Smetáčková, S. Štech a kol., Učitelské vyhoření.

10. Použité zkratky

ČČK	Český červený kříž
FN	fakultní nemocnice
KIVS	konzultantka pro oblast intimity, mezilidských vztahů a sexuality
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
OPL	omamné a psychotropní látky
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PPRCH	primární prevence rizikového chování
PPŠ	preventivní program školy
SPC	speciálně pedagogické centrum
SŠ	střední škola
ŠMP	školní metodik prevence
ŠPP	školní poradenské pracoviště
ŠVP	školní vzdělávací program
ŠVP pro PV	školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
ŠVP pro SV	školní vzdělávací program pro střední vzdělávání
ŠVP pro ZV	školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
VP	výchovný poradce
ZŠ	základní škola

Olomouc 5. 9. 2023

Schválila: Mgr. Martina Michalíková
ředitelka školy

Zpracovala: Mgr. Regina Valentíková
školní metodička prevence

Přílohy:

Příloha č. 1 – Preventivní plán školního metodika prevence 2023/2024

Příloha č. 2 – Krizový plán

Příloha č. 3 – Školní program proti šikanování

Příloha č. 4 – Školní neúspěšnost